

P7_TA(2013)0204

Přiměřené, udržitelné a spolehlivé důchody

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. května 2013 o Agendě pro přiměřené, udržitelné a spolehlivé důchody (2012/2234(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. července 2010 nazvané Zelená kniha – na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodovým systémům v Evropě (COM(2010)0365) a na své usnesení ze dne 16. února 2011 k tomuto sdělení¹,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 16. února 2012 nazvané Bílá kniha – Agenda pro přiměřené, udržitelné a spolehlivé důchody (COM(2012)0055),
- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru o sdělení Komise ze dne 16. února 2012 nazvaném Bílá kniha – Agenda pro přiměřené, udržitelné a spolehlivé důchody²,
- s ohledem na zprávu, kterou vypracovalo Generální ředitelství Evropské komise pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování společně s Výborem pro sociální ochranu, nazvanou Přiměřenost důchodů v Evropské unii 2010–2050 (zpráva o přiměřenosti z roku 2012),
- s ohledem na společnou zprávu, kterou vypracovalo Generální ředitelství Evropské komise pro hospodářské a finanční záležitosti a Výbor pro hospodářskou politiku, nazvanou Zpráva o stárnutí obyvatel za rok 2012: Hospodářské a rozpočtové projekce pro členské státy EU-27 (2010–2060)³,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. listopadu 2011 nazvané Roční analýza růstu na rok 2012 (COM(2011)0815) a na své usnesení ze dne 15. února 2012 k tomuto sdělení⁴,
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2010/707/EU ze dne 21. října 2010 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. října 2008 o podpoře sociálního začlenění a boji s chudobou, včetně dětské chudoby, v EU⁶,
- s ohledem na Prohlášení Rady o Evropském roku aktivního stárnutí a mezigenerační solidaritě (2012): další postup (SOC 992/SAN 322) ze dne 7. prosince 2012,

¹ Úř. věst. C 188 E, 28.6.2012, s.9..

² Úř. věst. C 299, 4.10.2012, s. 115.

³ ISBN 978-92-79-22850-6.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2012)0047.

⁵ Úř. věst. L 308, 24.11.2010, s. 46.

⁶ Úř. věst. C 9 E, 15.1.2010, s. 11.

- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a stanoviska Hospodářského a měnového výboru, Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A7-0137/2013),
- A. vzhledem k tomu, že Parlament vyjádřil své názory na zelenou knihu z roku 2010 „Na cestě k přiměřeným, udržitelným a spolehlivým důchodům“ ve svém usnesení ze dne 16. února 2011;
 - B. vzhledem k tomu, že nejhorší finanční a hospodářská krize za poslední desítky let přešla v závažnou krizi veřejného dluhu a sociální krizi, která má vážný dopad na důchodové příjmy milionů občanů EU; vzhledem k tomu, že tato krize ukázala, že evropské ekonomiky jsou vzájemně propojeny a žádná země již nedokáže sama zaručit přiměřenost, spolehlivost a udržitelnost vlastních systémů sociálního zabezpečení;
 - C. vzhledem k tomu, že důchody představují hlavní zdroj příjmů starších obyvatel Evropy a mají zajistit těmto lidem důstojnou životní úroveň a umožnit jim finanční nezávislost; avšak vzhledem k tomu, že v Evropské unii žije přibližně 22 % žen ve věku nad 75 let pod hranicí chudoby, což je vystavuje riziku sociálního vyloučení, a že většina obyvatel nad 75 let jsou právě ženy;
 - D. vzhledem k tomu, že první ročníky generace narozené v době baby-boomu dosáhly věkové hranice pro odchod do důchodu, a proto demografické problémy již nejsou budoucím scénářem, ale současnou realitou, a vzhledem k tomu, že počet osob starších 60 let se bude každý rok zvyšovat o více než 2 miliony;
 - E. vzhledem k tomu, že z dlouhodobého demografického vývoje a vývoje produktivity lze i bez ohledu na hospodářskou krizi pro většinu členských států EU odvodit hospodářský scénář s nízkým hospodářským růstem, přičemž míra růstu bude výrazně nižší než míra, které bylo dosaženo v předchozích desetiletích;
 - F. vzhledem k tomu, že Evropská rada v březnu 2001 již schválila stockholmskou strategii, která se zaměřuje na dosažení tří cílů: rychlé snížení veřejného dluhu, zvýšení míry zaměstnanosti a produktivity a reformu důchodových a zdravotních systémů a systémů dlouhodobé péče;
 - G. vzhledem k tomu, že negativní vliv hospodářské a finanční krize v Evropě na mzdy a zaměstnanost, zvýší budoucí riziko chudoby ve stáří;
 - H. vzhledem k tomu, že rostoucí nezaměstnanost a neuspokojivé výnosy na finančních trzích oslabily průběžně financované i fondové důchodové systémy;
 - I. vzhledem k tomu, že Evropský hospodářský a sociální výbor doporučuje, aby byla stanovena minimální výše důchodů s cílem zajistit, aby důchodové příjmy neklesly pod hranici chudoby;
 - J. vzhledem k tomu, že důchodové systémy jsou klíčovým prvkem evropských sociálních modelů, jejichž základním a nezpochybnitelným cílem je zajistit lidem ve stáří přiměřenou životní úroveň; vzhledem k tomu, že zabezpečení důchodů i nadále spadá do pravomoci členských států;

- K. vzhledem k tomu, že udržitelnost důchodové politiky přesahuje rámec úvah o rozpočtech; vzhledem k tomu, že pro zajištění její udržitelnosti mají velký význam také podíl soukromých úspor, míra zaměstnanosti a předpokládaný demografický vývoj;
- L. vzhledem k tomu, že v rámci diskuse, která v současnosti v Evropě probíhá, jsou důchodové systémy příliš často považovány pouze za břemeno pro veřejné finance, a nikoli za základní nástroj boje proti chudobě ve stáří umožňující přerozdělování prostředků během života jednotlivců a v rámci celé společnosti;
- M. vzhledem k tomu, že důchodci představují velmi významnou skupinu spotřebitelů a výkyvy v jejich spotřebním chování mají vážné dopady na reálnou ekonomiku;
- N. vzhledem k tomu, že v mnoha zemích EU je míra porodnosti nízká, což v budoucnu povede k poklesu počtu lidí v produktivním věku;
- O. vzhledem k tomu, že podle OECD je mobilita mezi členskými státy velmi nízká a pouze 3 % občanů EU v produktivním věku žije v jiném státě EU¹;
- P. vzhledem k tomu, že studie o aktuální situaci žen, které žijí samy², o jejíž vypracování požádal Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví Parlamentu, poukazuje na skrytá rizika některých stávajících důchodových opatření, která mohou ještě prohloubit nerovnosti mezi muži a ženami, zejména pokud jde o ženy, které žijí samy;
- Q. vzhledem k tomu, že pracovní dokument OECD č. 116 týkající se sociálních otázek, zaměstnanosti a migrace nazvaný „Vaření, pečování a dobrovolná práce: neplacené zaměstnání ve světě“³ poukazuje na význam neplacené práce, který dosud nebyl vnitrostátními důchodovými systémy doceněn;
- R. vzhledem k tomu, že míra zaměstnanosti osob ve věku mezi 55 a 64 lety je v EU pouze 47,4 %, přičemž u žen toto číslo dosahuje pouze 40,2 %; vzhledem k tomu, že v některých zemích EU jsou osobami ve věku 55 let a staršími obsazována pouze 2 % všech volných pracovních míst; vzhledem k tomu, že takto nízké zastoupení těchto osob má za následek velkou nerovnost důchodů v rámci téže generace, mezi muži a ženami a také rozdíly mezi generacemi vůbec, což vede k podstatným mezigeneračním rozdílům, pokud jde o finanční zdroje;
- S. vzhledem k tomu, že penzijní systémy se v rámci členských států i mezi nimi navzájem značně liší, například co se týče rozsahu financování, míry účasti státu, struktury řízení, typu nároku, nákladové účinnosti, stupně kolektivity a solidarity, a neexistuje tudíž jednotná evropská typologie;

Úvod

¹ OECD (2012): „Mobility and migration in Europe“, s. 63. V: OECD Economic Surveys: European Union 2012, OECD Publishing.

² <http://www.europarl.europa.eu/committees/fr/studies/download.html?languageDocument=EN&file=79590>

³ Miranda, V., *Cooking, Caring and Volunteering: Unpaid Work Around the World*, OECD Social, Employment and Migration Working Papers, č. 116, OECD Publishing (2011).

1. konstatuje, že národní rozpočty jsou pod velkým tlakem a že snížení důchodových dávek, k němuž v mnoha členských státech došlo, je důsledkem vážného prohloubení finanční a hospodářské krize; vyjadřuje politování nad tím, že členské státy, které byly nejvíce postiženy krizí, provedly rozsáhlé škrty, jež mnoho důchodců uvrhly do chudoby nebo chudobou ohrožují;
2. zdůrazňuje, že je nezbytné, aby EU a členské státy posoudily současnou a budoucí udržitelnost a přiměřenost důchodových systémů a stanovily osvědčené postupy a strategická opatření, jež povedou k nejspolehlivějšímu a nákladově nejúčinnějšímu způsobu zabezpečení důchodů v členských státech;
3. zdůrazňuje, že pravděpodobně nastane hospodářský scénář s dlouhodobě nízkým růstem, v jehož důsledku by většina členských států musela za přísného dodržování zásad řádné správy veřejných financí konsolidovat své rozpočty a zavádět hospodářské reformy; souhlasí proto s názorem Komise uvedeným v bílé knize, že kromě prioritního zajištění všeobecných veřejných důchodů, které alespoň zaručí důstojnou životní úroveň ve stáří pro všechny, je třeba vybudovat fondové doplňkové zaměstnanecké důchody;
4. zdůrazňuje, že nejdůležitějším zdrojem příjmů jsou pro důchodce i nadále veřejné důchodové systémy prvního pilíře; vyjadřuje politování nad tím, že se Komise ve své bílé knize patřičným způsobem nezaměřuje na význam všeobecných systémů prvního pilíře, které alespoň neklesnou pod hranici chudoby; vyzývá členské státy, aby – v souladu s cíli strategie Evropa 2020 na zvýšení zaměstnanosti a boji proti chudobě – pokračovaly ve vytváření aktivnějších strategií trhu práce podporujících začlenění, které umožní snížit poměr ekonomické závislosti mezi osobami neproduktivními a produktivními; vyzývá sociální partnery a členské státy, aby tyto reformy spojily s trvalým zlepšováním pracovních podmínek a zaváděním programů odborné přípravy v rámci celoživotního vzdělávání, které umožní lidem zdravější a delší výkon povolání až do věku odchodu do důchodu, čímž se zvýší počet lidí, kteří platí odvody na důchod, a zabrání se rovněž zvyšování veřejných nákladů na důchody ohrožující udržitelnost veřejných financí; vyzývá členské státy, aby reformovaly důchodové systémy v rámci prvního pilíře tak, aby byl rovněž zohledněn počet započítatelných let;
5. vyzývá členské státy, aby důkladně posoudily nutnost reformovat důchodové systémy v rámci prvního pilíře s přihlédnutím k měnící se průměrné délce života – a měnícího se poměru mezi důchodci, nezaměstnanými a ekonomicky aktivními lidmi –, aby byla lidem ve stáří zaručena důstojná životní úroveň a ekonomická nezávislost, a to zejména těm, kteří patří k ohroženým skupinám;
6. konstatuje, že finanční a hospodářská krize a výzvy spojené se stárnutím obyvatelstva poukázaly na to, že fondové i průběžně financované důchodové systémy jsou zranitelné; doporučuje vícepilířový přístup k důchodům, jež tvoří kombinace:
 - (i) všeobecného, průběžně financovaného, důchodu z veřejných prostředků;
 - (ii) fondového, doplňkového, zaměstnaneckého důchodu vyplývajícího z kolektivních smluv na národní, odvětvové nebo podnikové úrovni nebo vyplývajícího z vnitrostátních právních předpisů, který je dostupný všem dotčeným pracovníkům;zdůrazňuje, že první pilíř samostatně nebo v kombinaci s důchodem z druhého pilíře (v závislosti na vnitrostátních institucionálních mechanismech nebo právních

předpisech) by měl vytvořit důstojný náhradní příjem založený na předchozí mzdě pracovníka, který bude pokud možno doplněn:

- (iii) individuálním důchodem z třetího pilíře založeného na soukromém spoření s vyváženými pobídkami zaměřenými na pracovníky s nízkými příjmy, osoby samostatně výdělečně činné a osoby s neúplným počtem započítatelných let, pokud jde o jejich důchodový systém v souvislosti se zaměstnáním;

vyzývá členské státy, aby zvážily, zda tyto nebo jim podobné finančně a sociálně udržitelné systémy zachovají nebo zavedou, pokud ještě neexistují; vyzývá Komisi, aby zajistila, že stávající či budoucí úprava v důchodové oblasti bude tento přístup podporovat a plně zohledňovat;

7. uznává potenciál poskytovatelů zaměstnaneckého a individuálního penzijního pojištění, neboť jsou důležitými a spolehlivými dlouhodobými investory do hospodářství EU; zdůrazňuje jejich očekávaný přínos ke splnění hlavních cílů strategie Evropa 2020, pokud jde o dosažení udržitelného hospodářského růstu, vytvoření většího počtu lepších pracovních míst a společnosti otevřenější sociálnímu začlenění; vítá v této souvislosti nadcházející iniciativu Komise vydat zelenou knihu o dlouhodobých investicích, naléhá na Komisi, aby při zavádění nebo změnách předpisů EU, zejména při přezkumu směrnice o činnostech a dohledu nad institucemi zaměstnaneckého penzijního pojištění, neohrozila investiční potenciál a respektovala různé specifické rysy penzijních fondů a ostatních poskytovatelů penzijního připojištění;
8. vyzývá Komisi, aby brala v úvahu kumulativní účinky právních předpisů týkajících se finančních trhů, např. nařízení o infrastruktuře evropských trhů (EMIR), směrnici o trzích finančních nástrojů (MiFID) a revidovanou směrnici o kapitálových požadavcích (CRD IV) na penzijní fondy fungující v rámci druhého pilíře a jejich schopnost investovat do reálné ekonomiky a podala o tom zprávu ve své chystané zelené knize o dlouhodobých investicích;
9. připomíná Lisabonskou strategii 2000–2010, a to v souvislosti se strukturálními reformami, které byly v Komisi a v členských státech v průběhu minulého desetiletí předmětem vyčerpávající diskuse o makroekonomické a mikroekonomické politice a politice zaměstnanosti, jejichž výsledkem byla na Smlouvě založená konkrétní doporučení pro jednotlivé členské státy, z nichž mnohá přímo nebo nepřímo souvisela se zabezpečením přiměřených a udržitelných důchodů; vyjadřuje politování nad tím, že tato doporučení nebyla provedena, protože jejich provedení mohlo významnou měrou zmírnit dopady krize;
10. vítá vyčerpávající a velmi kvalitní publikace Zpráva o stárnutí obyvatel za rok 2012¹

¹ Evropská komise, The 2012 Ageing Report: Economic and budgetary projections for the 27 EU Member States (2010-2060) (Zpráva o stárnutí obyvatel za rok 2012: Hospodářské a rozpočtové projekce pro členské státy EU-27 (2010–2060)), Brusel, květen 2011. http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/pdf/ee-2012-2_en.pdf

a Zpráva o přiměřenosti důchodů z roku 2012¹, které se zabývají dlouhodobou přiměřeností a udržitelností důchodových systémů ve všech členských státech; vyjadřuje politování nad tím, že otázka přiměřenosti a udržitelnosti důchodů je předmětem samostatných zpráv značně odborné povahy; naléhavě žádá Komisi a Radu, aby uveřejnily celkové a stručné shrnutí pro občany, které nebude mít příliš odborný charakter a které občanům EU umožní na základě celoevropského srovnání posoudit výzvy, před nimiž se jejich národní důchodový systém nachází;

11. zdůrazňuje, že je důležité uplatňovat jednotnou metodiku pro výpočet dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí a té jejich části, kterou tvoří závazky související s důchody;
12. zastává názor, že rozhodující význam pro účinné řešení důchodové problematiky má shoda mezi vládami, zaměstnavateli a odbory, přičemž ve většině členských států je třeba přihlídnout k nutnosti zvýšit počet započítatelných let, zlepšit pracovní podmínky a celoživotní učení, aby se lidem umožnilo pracovat alespoň do dosažení zákonné věkové hranice pro odchod do důchodu a dále, pokud budou chtít;
13. navrhuje, aby byly ohledně každé důchodové reformy řádně konzultováni zástupci všech věkových skupin, včetně mladších a starších, kterých se tyto reformy nejvíce dotknou, s cílem zajistit vyvážené a spravedlivé výsledky a v zájmu zachování maximálního konsensu mezi generacemi;
14. vítá hlavní myšlenky bílé knihy, podle níž je třeba se zaměřit na zajištění rovnováhy mezi roky strávenými v práci a v důchodu, rozvoj doplňkového zaměstnaneckého a soukromého důchodového spoření a rozšíření nástrojů EU pro sledování důchodů a současně zdůrazňuje význam zvyšování informovanosti občanů o důchodovém systému;

Zvýšení míry zaměstnanosti a dosažení rovnováhy mezi časem stráveným v práci a v důchodu

15. zdůrazňuje, že pro zajištění daňových příjmů a odvodů na sociální a důchodové pojištění, jichž je zapotřebí ke konsolidaci rozpočtů členských států a financování přiměřených, spolehlivých a udržitelných důchodových systémů, je rozhodující zavádění strukturálních reforem, jejichž cílem je zvýšit míru zaměstnanosti a umožnit, aby lidé dosáhli zákonem stanoveného věku pro odchod do důchodu, a tím snížit míru jejich ekonomické závislosti; zdůrazňuje, že tyto reformy musí být prováděny transparentním způsobem, který lidem umožňuje včas se připravit na všechny důsledky, které tyto reformy mohou mít; upozorňuje na riziko nezaměstnanosti, zaměstnání za nízkou mzdu, zaměstnání na částečný úvazek a atypického zaměstnání, v jejichž důsledku vznikají pouze částečné důchodové nároky, což vede k častějšímu výskytu chudoby ve stáří;
16. vyzývá členské státy, aby přijaly opatření pro komplexní a aktivní politiku týkající se trhu práce; přijaly nezbytná opatření k boji proti nehlášené práci a daňovým a pojistným únikům, a to i s ohledem na zajištění spravedlivé hospodářské soutěže; vyčlenily finanční

¹ „Pension Adequacy in the European Union 2010-2050“ (Přiměřenost důchodů v Evropské unii 2010–2050), zpráva vypracovaná Generálním ředitelstvím Evropské komise pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování společně s Výborem pro sociální ochranu, 23. května 2012, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7105&type=2&furtherPubs=yes>

prostředky na pokrytí rostoucích veřejných výdajů na obyvatelstvo odcházející do důchodu; podpořily kvalitní zaměstnanost mimo jiné nabídkou komplexního poradenství a podpory uchazečům o zaměstnání a tím, že umožní zvláště zranitelným skupinám najít práci;

17. konstatuje, že se Evropská komise se své roční analýze růstu pro rok 2013 zmiňuje o nezbytnosti reforem důchodových systémů; poukazuje nicméně na to, že v mnoha členských státech by mělo být prioritou přizpůsobení faktického věku odchodu do důchodu věku stanovenému zákonem;
18. vítá závazky přijaté členskými státy za účelem zajištění fungování systémů přiměřeného a udržitelného důchodového zabezpečení jako součást doporučení pro jednotlivé země, která byla v roce 2012 přijata Radou v rámci evropského semestru;
19. konstatuje, že v současnosti je v Evropské unii více než 17 % obyvatel ve věku 65 a více let a že podle prognóz Eurostatu se jejich počet do roku 2060 zvýší na 30 %;
20. zdůrazňuje, že v souvislosti se současným odchodem prvních ročníků generace baby-boomu do důchodu se rychleji zvyšuje tlak demografického vývoje na rozpočty a důchodové systémy členských států; konstatuje, že v rámci přípravy a provádění strukturálních reforem, jejichž cílem je zvýšit zaměstnanost, postupně odstranit systémy předčasného odchodu do důchodu a na úrovni členských států a spolu se sociálními partnery posoudit nutnost zajistit, aby zákonem stanovený věk pro odchod do důchodu i věk skutečného odchodu do důchodu byly udržitelné a přiměřené zvyšující se průměrné délce života, dosahují členské státy nerovnoměrného pokroku a stanovují si nestejně cíle; zdůrazňuje, že členské státy, které v současnosti nezavádějí postupné reformy, se mohou v budoucnu nalézat v takové situaci, kdy budou muset reformy provádět šokově, což může mít závažné důsledky v sociální oblasti;
21. znovu vyzývá k tomu, aby důchodové dávky byly úzce napojeny na počet odpracovaných let a výši zaplacených odvodů („pojistněmatematická spravedlnost“), aby se pracovníkům v podobě vyšších důchodů vyplátilo pracovat více a déle, a to s patřičným zohledněním období mimo pracovní trh z důvodu péče o závislé osoby; doporučuje, aby členské státy po konzultaci s příslušnými partnery zakázaly povinný odchod do důchodu při dosažení zákonem stanoveného věku pro odchod do důchodu, a umožnily tak lidem, kteří mohou a přejí si to, po dosažení důchodového věku dál pracovat nebo si zvolit postupný přechod do důchodu, neboť placení odvodů po delší dobu a současně kratší doba čerpání dávek mohou pracovníkům pomoci rychle snížit rozdíly v důchodech;
22. zdůrazňuje, že zkušenosti vyvrátily základní myšlenku systémů předčasného odchodu do důchodu, a sice umožnit starším pracovníkům odejít dříve do důchodu, a uvolnit tak pracovní místa mladým lidem, neboť členské státy s nejvyšší mírou zaměstnanosti mladých lidí mají v průměru i nejvyšší míru zaměstnanosti starších pracovníků;
23. vyzývá sociální partnery, aby v politice lidských zdrojů přijaly přístup zohledňující životní cyklus pracovníků a přizpůsobili v tomto ohledu pracoviště; vyzývá zaměstnavatele, aby vypracovali programy, které budou podporovat aktivní a zdravé stárnutí; vyzývá pracovníky, aby aktivně využívali možnosti odborné přípravy, které mají k dispozici, a aby se ve všech etapách svého pracovního života snažili splňovat požadavky trhu práce; zdůrazňuje potřebu zlepšit uplatnění starších pracovníků na trhu práce a vyzývá k inovativním přístupům v sociální oblasti, které by usnadnily delší

pracovní život, zejména v těch nejnáročnějších profesích, přizpůsobením pracovišť jejich potřebám, vytvářením odpovídajících pracovních podmínek a nabízením flexibilní organizace práce prostřednictvím úpravy pracovní doby a druhu vykonávané práce;

24. zdůrazňuje, že je třeba přijmout více preventivních opatření v oblasti zdraví, zvýšit odborné vzdělávání a rekvalifikace a bojovat proti diskriminaci mladších a starších pracovníků na trhu práce; v tomto ohledu zdůrazňuje potřebu účinného prosazování a uplatňování právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; zdůrazňuje, že mentorské programy by mohly představovat užitečný způsob, jak déle zaměstnávat starší pracovníky a jak využít jejich zkušeností ve prospěch uplatnění mladých lidí na trhu práce; vyzývá sociální partnery, aby vytvořily přitažlivé modely flexibilního přechodu ze zaměstnání do důchodu;
25. naléhavě vyzývá členské státy, aby se energicky zasazovaly o plnění cílů stanovených v Evropském paktu pro rovnost žen a mužů (2011-2020), jehož hlavními cíli je odstranit rozdíly mezi ženami a muži, bojovat proti segregaci na základě pohlaví a podporovat lepší sladění pracovního a soukromého života žen a mužů; zdůrazňuje, že tyto cíle mají zásadní význam pro zvýšení zaměstnanosti žen a boj proti jejich chudobě v produktivním věku i ve stáří;
26. zdůrazňuje, že malé a střední podniky jsou jedním z nejdůležitějších zaměstnavatelů a zdrojů růstu v EU a mohou výrazně přispívat k udržitelnosti a přiměřenosti důchodových systémů v členských státech;

Rozvoj doplňkového soukromého důchodového spoření

27. vítá, že bílá kniha vyzývá k rozvoji fondových, doplňkových zaměstnaneckých důchodů, které jsou dostupné všem dotčeným pracovníkům, a případně i soukromých systémů; zdůrazňuje však, že Komise by měla spíše doporučit kolektivní solidární doplňkové zaměstnanecké důchodové spoření vyplývající pokud možno z kolektivních smluv a stanovené na národní, odvětvové nebo podnikové úrovni, neboť zajišťuje solidaritu v rámci generací i mezi nimi, což systémy individuálního spoření neumožňují; zdůrazňuje naléhavou potřebu podporovat v rámci možností úsilí o vytvoření doplňkového zaměstnaneckého důchodového systému;
28. konstatuje, že mnohé členské státy již začaly uskutečňovat rozsáhlé plány důchodových reforem, jejichž cílem je udržitelnost a přiměřenost; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby veškerá opatření navržená na úrovni EU doplňovala vnitrostátní programy důchodových reforem a nebyla s nimi v rozporu; připomíná, že důchody zůstávají v pravomoci členských států, a obává se, že jakékoli další právní předpisy EU v této oblasti mohou mít nepříznivé dopady na systémy některých členských států, zejména pokud jde o specifické rysy zaměstnaneckých důchodových systémů;
29. upozorňuje, že (celoodvětvové) kolektivní (pokud možno neziskové) zaměstnanecké důchodové systémy mají ve srovnání se systémy individuálního důchodového spoření nízké provozní náklady; zdůrazňuje význam nízkých provozních nákladů, neboť i omezené snížení nákladů může zajistit výrazně vyšší důchody; zdůrazňuje však, že tyto systémy bohužel existují zatím jen v některých členských státech;
30. naléhavě vyzývá členské státy a instituce pověřené správou důchodových systémů, aby občany náležitě informovaly o důchodových nárocích, které získali, a seznamovaly je

s touto problematikou a vzdělávaly je, aby byli schopni přijímat informovaná rozhodnutí týkající se budoucího dodatečného důchodového spoření; naléhá na členské státy, aby rovněž občany včas informovaly o plánovaných změnách důchodového systému, aby byli schopni přijímat informovaná a dobře uvážená rozhodnutí týkající se jejich důchodového spoření; vyzývá členské státy, aby stanovily a prosazovaly přísná pravidla pro zveřejňování informací o provozních nákladech, riziku a návratnosti investic penzijních fondů, které v jejich jurisdikci provozují svou činnost;

31. všímá si značných rozdílů mezi zaměstnaneckými důchodovými systémy v jednotlivých členských státech i jejich odlišných výsledků, ať již jde o přístup, solidaritu, nákladovou efektivnost, rizika a výnosnost; vítá záměr Komise vypracovat v úzké spolupráci s členskými státy, sociálními partnery, penzijními fondy a dalšími zúčastněnými stranami kodex osvědčených postupů pro zaměstnanecké důchodové systémy, který bude řešit otázky, jako je například zvýšení pokrytí zaměstnanců, fáze vyplácení, sdílení a zmírnění rizik, nákladová efektivita a zvládání krizových situací v souladu se zásadou subsidiarity; zdůrazňuje vzájemný prospěch z lepší výměny osvědčených postupů mezi členskými státy;
32. podporuje záměr Komise směřovat nadále financování ze strany EU, zejména pak prostřednictvím Evropského sociálního fondu (ESF), do podpůrných projektů aktivního a zdravého stárnutí v zaměstnání a poskytovat pod dohledem Evropského parlamentu prostřednictvím programu pro sociální změny a inovace finanční i praktickou podporu členským státům a sociálním partnerům, kteří uvažují o postupném zavádění nákladově efektivních doplňkových důchodových systémů;

Důchody mobilních pracovníků

33. uznává, že důchodové systémy v EU jsou značně různorodé, přesto však zdůrazňuje, že je důležité, aby pracovníci mohli změnit zaměstnání v rámci svého členského státu nebo mezi jednotlivými státy; zdůrazňuje, že je důležité, aby měli mobilní pracovníci zajištěno získání a zachování zaměstnaneckých důchodových nároků; podporuje přístup, který prosazuje Komise a podle něhož je třeba se zaměřit na získání a zachování důchodových nároků, a vyzývá členské státy k zajištění toho, aby se k odloženým nárokům mobilních pracovníků na důchod přistupovalo stejně jako k nárokům aktivních účastníků systému nebo důchodců; konstatuje, že Komise může sehrát významnou roli při odstraňování překážek volného pohybu, včetně těch, které brání mobilitě pracovníků; domnívá se, že kromě jazykových překážek a rodinných důvodů omezují mobilitu na trhu práce dlouhé lhůty pro přiznání nároku na důchod nebo neodůvodněná věková omezení, a vyzývá členské státy, aby tyto lhůty zkrátily; zdůrazňuje, že veškerá opatření na podporu mobility musí být vyvážena nákladově efektivním zajištěním doplňkových důchodových systémů ze strany zaměstnavatelů a musí zohledňovat povahu a účel důchodových systémů;
34. bere na vědomí návrh Komise, že posoudí případné provázání nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení s „určitými“ zaměstnaneckými důchodovými systémy; upozorňuje, že při uplatňování tohoto nařízení ve 27 členských státech s výrazně rozdílnými systémy sociálního zabezpečení dochází v praxi k problémům; poukazuje na rozmanitost důchodových systémů v rámci EU, v jejímž důsledku je velmi složité uplatňovat koordinační přístup k desítkám tisíců velmi odlišných důchodových systémů, které v členských státech existují; pochybuje proto

o možnosti použití takového přístupu v oblasti doplňkového zaměstnaneckého penzijního pojištění;

35. vyzývá Komisi a členské státy, aby společně usilovaly o vytvoření a zachování efektivních, pokud možno internetových, služeb evidence důchodů, jež občanům umožňují přístup k informacím o jejich důchodových nárocích vyplývajících ze zaměstnání nebo nečinnosti, aby mohli včas přijmout informované rozhodnutí o dodatečném individuálním důchodovém spoření (v rámci třetího pilíře); vyzývá ke koordinaci této činnosti na úrovni EU, aby se zajistila kompatibilita vnitrostátních služeb evidence; vítá pilotní projekt Komise v této oblasti a vyzývá Komisi, aby zajistila, že spolu s tímto pilotním projektem bude provedeno také posouzení dopadů, které se zaměří na to, jaký je přínos poskytování souhrnných informací občanům EU o důchodech dostupným způsobem;
36. konstatuje, že služby evidence důchodů by ve chvíli, kdy budou plně rozvinuty, měly zahrnovat nejen zaměstnanecké důchodové zabezpečení, ale také systémy třetího pilíře a informace o nárocích jednotlivých osob v rámci prvního pilíře;
37. vyjadřuje pochybnost, zda je nutné vytvořit důchodový fond EU pro výzkumné pracovníky;
38. považuje skutečnost, že lidé obecně vedou delší, zdravější a bohatší život, za jeden z největších výdobytků moderní společnosti; žádá, aby debata o stárnutí byla vedena v pozitivním duchu a zabývala se na jedné straně tím, jak se aktivně vyrovnáváme s významným, avšak nikoli nepřekonatelným problémem, před který nás stárnutí staví, a na straně druhé tím, jak se chápeme příležitostí, které s sebou stárnutí a stříbrná ekonomika přinášejí; uznává, že senioři hrají v našich společnostech velmi aktivní a hodnotnou úlohu;

Přezkum směrnice o IZPP

39. zdůrazňuje, že cílem revize směrnice směrnicí o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu (směrnice o IZPP) by mělo být zachovat v celé Evropě přiměřené, udržitelné a spolehlivé důchody, čehož by mělo být dosaženo vytvořením prostředí, které bude podněcovat další pokrok na tomto poli jak na úrovni členských států, tak na úrovni vnitřního trhu, zajištěním větší ochrany současných i budoucích penzistů a přizpůsobením se značným přeshraničním a meziodvětvovým rozdílům mezi stávajícími systémy;
40. domnívá se, že zajištění toho, aby systémy druhého pilíře EU dodržovaly pravidla spolehlivé obezřetnostní regulace, je klíčovým předpokladem dosažení vysokého stupně ochrany pro členy i příjemce a splnění mandátu skupiny G20, podle nějž mají veškeré finanční instituce podléhat řádné regulaci a odpovídajícímu dohledu;
41. požaduje, aby zákonodárné iniciativy EU respektovaly v tomto ohledu rozhodnutí členských států týkající se poskytovatelů důchodů v rámci druhého pilíře;
42. zdůrazňuje, že jakákoli další regulace týkající se opatření v oblasti pojištění prováděná na úrovni EU musí vycházet z důkladné analýzy dopadů, která by měla zahrnovat ustanovení, že obdobné produkty podléhají stejným obezřetnostním normám, a zajistit vytváření přiměřených rezerv a mobilitu pracovníků v rámci Unie, a jejím cílem

by mělo být zajištění získaných nároků zaměstnanců; zdůrazňuje, že jakákoli další regulace týkající se opatření v oblasti pojištění prováděná na úrovni EU musí rovněž vycházet z aktivního dialogu se sociálními partnery a dalšími zúčastněnými stranami a ze skutečného pochopení vnitrostátních specifik a jejich respektování; zdůrazňuje, že důchodové systémy jsou hluboce zakotveny v kulturních, sociálních, politických a hospodářských podmínkách každého členského státu; zdůrazňuje, že všichni poskytovatelé důchodového zabezpečení působící v rámci druhého pilíře by měli bez ohledu na svůj právní statut podléhat přiměřené a rozsáhlé regulaci, která bude zohledňovat povahu jejich obchodní činnosti, zejména z dlouhodobého hlediska;

43. zdůrazňuje, že důchodové zabezpečení v rámci druhého pilíře by bez ohledu na jeho poskytovatele nemělo být ohrožováno regulací ze strany EU, která nebude zohledňovat jeho dlouhodobý horizont;
44. domnívá se, že návrhy Komise týkající se opatření v oblasti pojištění nesmí pouze zjišťovat a zohledňovat rozdílnost mezi vnitrostátními systémy, ale také musí uplatňovat zásadu „stejně riziko, stejná pravidla“ v rámci každého vnitrostátního systému a příslušného pilíře; zdůrazňuje, že opatření musí důsledně uplatňovat zásadu proporcionality z hlediska zvažování cílů a přínosů ve vztahu k zátěži finanční, administrativní i technické a musí posoudit rovnováhu mezi náklady a přínosy;
45. v souvislosti s kvalitativními opatřeními v oblasti pojištění se domnívá, že doporučení týkající se posílení podnikového řízení a řízení rizik - spolu s návrhy týkajícími se větší míry transparentnosti, požadavky na zveřejňování informací, zveřejňování nákladů a transparentnost investičních strategií – jsou užitečné a měly by být předloženy v rámci každého přezkumu v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality; konstatuje, že vzhledem ke značné rozdílnosti mezi členskými státy představuje sbližování kvalitativních opatření v oblasti pojištění v krátkodobém horizontu reálnější možnost než sbližování kvalitativních opatření v oblasti pojištění;
46. vzhledem k informacím, které jsou v tuto chvíli dostupné, není přesvědčen o tom, že by požadavky na vlastní kapitál nebo oceňování rozvahy na evropské úrovni představovaly vhodná opatření; odmítá proto každý přezkum směrnice o IZPP, který si toto vytyčil za cíl; domnívá se nicméně, že v souvislosti s touto politikou by měla být v plné míře zohledněna studie kvantitativních dopadů (QIS), kterou v současnosti provádí Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA), a případné analýzy, které na tuto studii naváží; zdůrazňuje, že pokud by tyto požadavky měly být později zavedeny, přímé uplatňování kvantitativních požadavků režimu Solventnost II na IZPP by nebylo tím správným nástrojem;
47. poukazuje na to, že směrnice o IZPP se vztahuje pouze na dobrovolné systémy důchodového zabezpečení a nezahrnuje nástroje, které jsou součástí povinného veřejného systému důchodového zabezpečení;
48. zdůrazňuje skutečnost, že existují zásadní rozdíly mezi pojišťovacími produkty a IZPP; zdůrazňuje, že jakékoli přímé uplatňování kvantitativních požadavků režimu Solventnost II na IZPP by bylo nevhodné a mohlo by poškodit zájmy zaměstnanců i zaměstnavatelů; staví se tudíž proti plošnému uplatňování požadavků režimu Solventnost II na IZPP, zatímco zůstává otevřený přístup usilujícímu o bezpečnost a udržitelnost;
49. zdůrazňuje, že sociální partneři (tj. zaměstnavatelé a zaměstnanci) mají společnou

odpovědnost za obsah sjednaných podmínek zaměstnaneckého důchodového zabezpečení; zdůrazňuje, že smluvní dohody mezi sociálními partnery musí být respektovány za všech okolností, zvláště co se týče rovnováhy mezi riziky a odměnami, o jejíž dosažení systém zaměstnaneckého důchodového zabezpečení usiluje;

50. považuje další vývoj modelů solventnosti na úrovni EU, např. holistický model vycházející z celkové rozvahy, za účelný pouze v případech, kdy se na základě důkladné analýzy dopadů prokáže jejich reálná použitelnost v praxi a jejich účinnost z hlediska nákladů a přínosů, a to zejména s ohledem na rozdíly mezi institucemi zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) v rámci jednotlivých členských států i mezi nimi; zdůrazňuje, že jakýkoli další vývoj variant režimu Solventnost II nebo holistického modelu vycházející z celkové rozvahy nesmí mít za cíl zavádění pravidel podobajících se režimu Solventnost II;
51. upozorňuje na velkou rozmanitost forem penzijních programů od dávkově definovaných systémů přes příspěvkově definované systémy až po systémy smíšené; poukazuje rovněž na tendenci přecházet od dávkově definovaných systémů k příspěvkově definovaným systémům nebo zřízení povinných fondových pilířů, k němuž dochází v některých členských státech; zdůrazňuje, že tak narůstá potřeba větší transparentnosti a lepší informovanosti občanů, pokud jde o přislíbené výhody, výši nákladů a investiční strategie;
52. poukazuje na to, že myšlenka zavedení rovných podmínek hospodářské soutěže mezi životním pojištěním a IZPP ve druhém pilíři je vhodná pouze do určité míry vzhledem k zásadním rozdílům mezi pojišťovacími produkty a IZPP a v závislosti na rizikovém profilu, míře integrace na finančním trhu a ziskové nebo neziskové povaze konkrétního poskytovatele; uznává, že vzhledem k hospodářské soutěži mezi životním pojištěním a IZPP v druhém pilíři je důležité, aby produkty zatížené stejnými riziky podléhaly stejným pravidlům, aby jejich příjemci nebyli mateni a mohli požívat stejné míry obezřetnostní ochrany;

Ochrana zaměstnaneckých důchodů v případě platební neschopnosti

53. je toho názoru, že v případě platební neschopnosti je nutné v členských státech jednotným způsobem zajistit nároky podle článku 8 směrnice 2008/94/ES;
54. vyzývá Komisi, aby vypracovala komplexní přehled o vnitrostátních systémech pojištění a k nim se vztahujících opatřeních a aby v případě, že na základě tohoto posouzení budou zjištěny velké nesrovnalosti, předložila zlepšené návrhy EU, které zajistí, aby v celé EU byly zavedeny zcela spolehlivé mechanismy jednoduché, úsporné a přiměřené ochrany práv zaměstnaneckého důchodového zabezpečení;
55. konstatuje, že v některých členských státech již zaměstnavatelé podporují jejich systémy prostřednictvím systémů ochrany, oddělení aktiv, nezávislé správy systémů a poskytnutím statutu přednostního věřitele systémům důchodového zabezpečení, který má v případě platební neschopnosti společnosti přednost před akcionáři;
56. zdůrazňuje, že otázky týkající se ochrany penzijních prostředků v případě platební neschopnosti jsou těsně spjaty s klíčovými aspekty revize směrnice o IZZP; zdůrazňuje, že Komise by obě tyto směrnice měla vypracovat tak, aby se vzájemně shodovaly a byly plně slučitelné;

Doplňkové důchodové spoření třetího pilíře

57. poukazuje na to, že se význam, rozšíření a podoba třetího pilíře v jednotlivých členských státech liší;
58. s politováním konstatuje, že systémy třetího pilíře jsou většinou nákladnější, rizikovější a méně transparentní než systémy prvního pilíře; požaduje, aby byl třetí pilíř stabilní, spolehlivý a udržitelný;
59. domnívá se, že v některých případech by mohlo být k dosažení přiměřené výše důchodu nezbytné soukromé důchodové spoření; vybízí Komisi, aby spolupracovala s členskými státy na základě přístupu využívajícího osvědčených postupů a aby posoudila a optimalizovala pobídky pro soukromé důchodové spoření, zvláště pak u osob, které by jiným způsobem nedosáhli přiměřené výše důchodu;
60. pokládá za účelné vyhodnotit osvědčené postupy a návrhy pro optimalizaci pobídek;
61. zdůrazňuje, že hlavní prioritou veřejné politiky by nemělo být dotování systémů třetího pilíře, nýbrž zabezpečení toho, aby každý mohl dosáhnout přiměřené ochrany v rámci dobře fungujícího a udržitelného prvního pilíře;
62. vyzývá Komisi, aby provedla přezkum zranitelnosti kapitálových systémů třetího pilíře vůči krizi a aby poskytla doporučení ke zmírnění rizik;
63. navrhuje, aby byl proveden přezkum zákonného normativu nákladů při uzavření smlouvy a její správě, při změně poskytovatele nebo změně typu smlouvy a aby byla poskytnuta doporučení pro tyto případy;
64. domnívá se, že kodexy vztahující se v rámci třetího pilíře na otázky kvality, poskytování informací spotřebitelům a ochrany spotřebitelů by mohly zvýšit přitažlivost programů důchodového zabezpečení nabízených v rámci třetího pilíře; vybízí Komisi k tomu, aby usnadnila výměnu současných osvědčených postupů v členských státech;
65. vyjadřuje svou podporu tomu, aby na úrovni EU byly vytvořeny a zavedeny dobrovolné kodexy – a případně též systémy osvědčování produktů – vztahující se v rámci třetího pilíře k otázkám kvality, k informovanosti a k ochraně spotřebitelů; doporučuje, aby členské státy tyto oblasti podrobily regulaci, pokud se ukáže, že dobrovolné kodexy chování nejsou úspěšné;
66. vyzývá Komisi, aby se zabývala možnostmi lepšího uplatňování evropské legislativy v oblasti finančnictví v souvislosti s potřebou zajistit, aby spotřebitelé mohli využívat pravdivého a nestranného poradenství v oblasti penzí a s penzemi souvisejících produktů;

Odstranění daňových a smluvních přeshraničních překážek penzijních investic

67. vyzývá Komisi a dotčené členské státy, aby dospěly ke shodě, zejména pokud jde o to, jak zabránit dvojímu zdanění a dvojímu osvobození od daně v oblasti přeshraničních důchodů;
68. za silnou překážku přeshraniční mobility pokládá diskriminační zdanění a přeje si jeho postupné odstranění, i když si je vědom omezené pravomoci EU v oblasti daňové politiky členských států;

69. pokládá za účelné provést přezkum překážek souvisejících se smluvní úpravou;
70. vybízí Komisi, aby vhodně zapojila do diskuse o zmíněných strukturách sociální partnery;

Pohlaví

71. v souvislosti s důchody připomíná otázku rovnosti žen a mužů; považuje rostoucí počet seniorů, zejména žen, žijících pod hranicí chudoby za velmi zneklidňující; zdůrazňuje, že veřejné důchodové systémy prvního pilíře by měly zaručovat alespoň slušnou životní úroveň pro všechny; zdůrazňuje, že rovnost žen a mužů na trhu práce má klíčový význam pro zajištění udržitelnosti důchodových systémů, protože vyšší míra zaměstnanosti podporuje ekonomický růst a vede k placení vyšších příspěvků na důchodové zabezpečení; domnívá se, že stanovení stejného věku odchodu do důchodu pro muže i ženy musejí provázet účinná opatření, která zajistí za stejnou práci stejnou mzdu, sladění práce a péče o závislé osoby; zdůrazňuje, že je třeba zvážit zavedení zápočtu péče do důchodových nároků jako uznání péče o závislé osoby, která je obvykle neplacená;
72. vítá skutečnost, že je v bílé knize obsažena výzva, aby členské státy posoudily možnost započítávání doby péče, tedy kdy jsou při výpočtu důchodu považována za dobu pojištění také období péče o závislé osoby, a to jak u žen, tak u mužů; poukazuje na to, že nerovné rozdělení rodinných povinností mezi ženami a muži, které často vede ženy k vykonávání méně jistých, méně placených nebo dokonce nehlášených zaměstnání s negativním dopadem na důchodové nároky, nedostatek přístupných a dostupných služeb a pečovatelských zařízení a nedávna úsporná opatření v této oblasti mají přímý vliv zejména na možnosti žen pracovat a vytvářet důchod, a proto vyzývá Komisi, aby zadala vypracování studie na toto téma;
73. připomíná, že je nezbytné, aby členské státy přijaly opatření směřující k eliminaci rozdílů v odměňování mužů a žen za stejnou práci, k eliminaci rozdílů mezi muži a ženami, pokud jde o jejich přístup k vyšším pracovním pozicím, a k odstranění genderových nerovností na pracovním trhu, které mají vliv i na důchody v tom, že v jejich důsledku vzniká značný rozdíl mezi důchody vyplácenými ženám a mnohem vyššími důchody vyplácenými mužům; naléhavě Komisi vyzývá, aby předložila návrh na revizi stávajících právních předpisů; konstatuje, že i přes nesčetné kampaně, cíle a opatření z minulých let zůstává rozdíl v odměňování mužů a žen stále podstatný;
74. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že bude konsistentně dodržována zásada rovného zacházení s ženami a muži;
75. zdůrazňuje, že je naléhavě třeba přijmout opatření proti rozdílnému odměňování mužů a žen v soukromém sektoru, což je vážný problém ve většině členských států;
76. upozorňuje na nutnost zredukovat rozdíl v odměňování mužů a žen se stejnými dovednostmi a se stejnou prací, v důsledku čehož jsou příjmy žen stále nižší než příjmy mužů a již tak velké množství žen, které žijí v chudobě po odchodu do důchodu nebo ovdovění, se ještě zvyšuje;
77. zdůrazňuje, že vyšší průměrná délka života žen by neměla být důvodem k jejich diskriminaci při výpočtu důchodů;
78. vyzývá členské státy, aby jednaly v souladu s právními předpisy o právech žen na

mateřské dovolené a aby dodržování těchto předpisů vymáhaly, a zajistily tak, že ženy nebudou z hlediska důchodu znevýhodňovány jen proto, že se během svého pracovního života staly matkami;

79. domnívá se, že individualizace důchodových práv je nezbytná z hlediska rovnosti mezi ženami a muži, ale zároveň by se měla zajistit bezpečnost mnoha starších žen, které jsou v současné době závislé na vdovských důchodech a jiných odvozených důchodových právech;
80. upozorňuje na to, že členské státy by měly podporovat výzkum dopadu různých systémů indexace na riziko chudoby ve starším věku, a to i z hlediska pohlaví; vyzývá členské státy, aby braly zvláštní zřetel na evoluci potřeb stárnoucích osob, např. pokud jde o dlouhodobou péči, a zajistily tak, že starší lidé, zejména ženy, budou mít možnost pobírat přiměřený důchod a žít důstojným způsobem;

o

o o

81. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.